

Hiperelágazásos poliglicidol alapú térhálók mint hatóanyag-leadó mátrixok

György Csilla, III. évf. vegyész BSc hallgató

ELTE TTK Kémiai Intézet, Szerves Kémiai Tanszék

Témavezetők: **Kasza György** tudományos munkatárs

MTA TTK AKI Polimer Kémiai Csoport

Iván Béla egyetemi magántanár

ELTE TTK Szerves Kémiai Tanszék, MTA TTK AKI Polimer Kémiai Csoport

Ma az orvostudományban egyre nagyobb igény mutatkozik szabályozott hatóanyag-leadó rendszerek fejlesztésére. Az időben és térben szabályozott hatóanyag célba juttatás új terápiás lehetőségeket kínál. Ilyen típusú gyógyszerhordozóra példa az úgynevezett mátrix kontrollált hatóanyag-leadó rendszer. Ezek a mátrixok olyan térhálós polimerek, amelyek a hatóanyagot szerkezetükben egyenletesen elosztatva tartalmazzák, és megfelelően lassú sebességgel bocsájtják ki.

Tudományos diákköri munkám első lépéseként glicidolból, mint látens AB_n típusú inimerből (iniciátor + monomer) anilin iniciátor alkalmazásával anionos gyűrűfelnyílásos multielágazásos polimerizációval két különböző molekulatömegű hiperelágazásos poliglicidolt (HbPG) állítottam elő. A HbPG egy biokompatibilis poliéter poliál, mely elágazásos szerkezetű analógja a lineáris poli(etilén-glikol)-nak (PEG), mely vegyület ígéretes lehet különböző gyógyászati területeken [1,2]. A HbPG molekula hidrofilitása, nagyszámú terminális hidroxil csoportja miatt alkalmas kiindulási anyag különböző hidrogélek szintézisére.

Munkám során a szakirodalomban eddig még nem publikált, HbPG alapú poliuretán térhálókat állítottam elő egy lépéses eljárással hexametilén-diizocianát (HDI) felhasználásával. A térhálók szintézisének két különböző molekulatömegű HbPG-t és eltérő NCO/OH arányokat alkalmaztam. Emellett előállítottam olyan HbPG alapú poliuretán kotérhálókat, amelyek PEG illetve politetrahidrofurán hidroxil-telekelikus polimerek előpolimerizációjával készültek. Az így létrejövő eltérő molekulatömegű poliéter lágy szegmensnek a térháló duzzadási tulajdonságaira gyakorolt hatását vizsgáltam meg.

Meghatároztam a kapott térhálók duzzadási kinetikáját eltérő polaritású oldószerekben: desztillált víz, etanol, tetrahidrofurán illetve az élő szervezethez hasonló körülményeket biztosító Ringer-oldatban is. Az eredmények szerint, az eltérő összetétellel változnak a térhálók duzzadási tulajdonságai.

Az általam előállított térhálós szerkezetű poliuretánok biokompatibilisek, így alkalmasak lehetnek hatóanyag hordozó rendszerként való alkalmazásra. Ezt követően egy modellhatóanyag, a teofillin felhasználásával gravimetriásan és UV/VIS spektroszkópia segítségével vizsgáltam a gélek által felvett hatóanyag mennyiséget, majd szintén spektrofotometriás módszerrel követtem a felvett hatóanyag-leadásának a mértékét.

A kapott eredmények alapján elmondható, hogy a HbPG alapú poliuretán gélek az egyensúlyi duzzadás elérése után képesek a hatóanyag lassú diffúzióval történő leadására.

[1] Zhengxi Zhu, *Molecular Pharmaceutics*. 11, 776-786 (2014)

[2] Xu S., Luo Y., Graeser R., Warnecke A., Kratz F., Hauff P., Licha K., Haag R., *Bioorganic & Medicinal Chemistry Letters*, 1030-1034 (2009)